

CODI DE CONDUCTA
PER A LA PROTECCIÓ D'ABUSOS
A MENORS I ADULTS VULNERABLES
SALESIANS ESPANYA

Inspectories Salesianes “Santiago el Major” i “Maria Auxiliadora”

1.- Introducció

Les Inspectories Salesianes són entitats amb personalitat jurídica, erigides canònicament per la Societat de Sant Francesc de Sales o “Salesians de Don Bosco”, que realitzen en un territori determinat d'Espanya, una missió educativo-pastoral en favor dels joves. Agrupen un conjunt d'obres educatives (d'ara endavant, Cases), animades per comunitats salesianes amb una diversitat d'ambients i serveis (escoles, centres juvenils, parròquies, plataformes socials, esports, activitats culturals i recreatives...).

Molts dels destinataris d'aquesta missió són nens i adolescents menors d'edat i també adults vulnerables. Considerem menors d'edat les persones menors de 18 anys; i adults vulnerables, les persones d'almenys 18 anys d'edat que, per raons de discapacitat, malaltia o pel context en el qual es troben, són o poden ser incapaços de protegir-se a si mateixes de potencials danys o situacions d'exploació.

L'estil educatiu salesià es fonamenta en el Sistema Preventiu de Don Bosco. Aquest sistema està basat en l'*amor* com a força alliberadora, la *raó* des de la racionalitat en les propostes educatives i la *religió* sustentada en la fe en Déu com a font de sentit. Tots els educadors, salesians o seglars, de les Cases de la Inspectoria estan cridats a desenvolupar aquest sistema per a la promoció integral dels nens i joves a ells confiats.

Des d'aquest esperit preventiu, s'ofereix el present Codi de Conducta per a la protecció davant pràctiques abusives, amb la intenció que, en les presències educativo-pastorals de les Inspectories Salesianes, tots els educadors i tota persona en contacte amb menors i adults vulnerables es comprometin a garantir-los un espai segur, un tracte digne i un ambient positiu de creixement personal integral.

2.- Principis i normes

2.1. El present Codi de Conducta abasta les Inspectories en el seu conjunt. És obligatori i vinculant per a totes aquestes entitats i els seus treballadors i voluntaris, sense excepció, essent exigible el seu compliment i sancionable el seu incompliment amb l'adopció de les mesures disciplinàries corresponents.

2.2. El centre de tota actuació de la Inspectoria i de les seves Cases són els joves destinataris de la missió educativa, la seva felicitat personal i la seva maduració integral. La Casa salesiana vol ser per als menors i adults vulnerables un lloc segur on se sentin protegits i defensats contra tota agressió o perill i on es respectin la seva dignitat, intimitat i drets. Com a conseqüència, les Inspectories assumeixen el compromís de “**Tolerància Zero**” envers tota possible conducta de maltractament o abús sexual a menors i adults vulnerables, essent les primeres a **prevenir i evitar** aquests comportaments, a **perseguir-los** quan es produeixin, i a **denunciar-los** davant les autoritats competents.

2.3. Han de **promoure's** en la relació amb els menors i adults vulnerables, els següents comportaments específics:

1. El tracte amb respecte i dignitat, generant un ambient de no discriminació per motiu de raça, color, nacionalitat, origen social, edat, orientació sexual, ideologia, religió o qualsevol altra condició personal, física o social.
2. La vigilància amb vista a impedir qualsevol tipus de maltractament, abús o assetjament, independentment de qui pogués causar-lo, i informar-ne al Director de la Casa o als responsables de les entitats que formen part de la missió educativa salesiana i hi tenen la seva seu.
3. La promoció del bon tracte amb menors i adults vulnerables essent referents positius per a ells, motivant la seva participació, respectant el seu espai personal i el seu dret a la intimitat així com la privacitat de la seva intimitat i les seves dades personals, enfortint relacions d'inclinació segura, estable i positiva; afavorint hàbits de vida saludables, tant a nivell físic com psicològic i emocional; evitant dinàmiques competitives i promovent dinàmiques cooperatives, fomentant la resolució pacífica dels conflictes i la comunicació interpersonal.

2.4. Estan **prohibits**, en la relació amb els menors i adults vulnerables, els següents comportaments específics que poden ser catalogats com a **maltractament, abús de poder o de confiança**:

1. L'ús d'insults, malnoms o sobrenoms, paraules inadequades o agressives en la seva presència, així com conductes, actituds o comentaris que puguin incitar a l'odi o estigmatitzar a les persones que són diferents per qualsevol motiu.
2. Els comportaments, físics o verbals, d'índole violenta, hostil o amenaçadora, tant de l'adult cap al menor o adult vulnerable o viceversa, així com dinàmiques basades en el desequilibri de poder físic, psíquic o emocional.
3. Permetre, promoure o incentivar el consum de substàncies (alcohol, tabac, drogues...) i l'accés o exposició a continguts, en viu o multimèdia, que siguin realment o potencialment nocius i que puguin ocasionar-los mal.

2.5. Com a **mesures preventives** de possibles abusos sexuals, han d'**evitar-se** en la relació amb els menors i adults vulnerables, els següents comportaments específics:

1. Estar tot sol, en espais tancats, sense visibilitat des de l'exterior o apartat del grup, amb un menors i adults vulnerables, excepte amb l'autorització pròpia dels qui desenvolupin tasques en programes que necessitin habitualment un treball individual, havent-lo d'especificar prèviament en el corresponent document de Compromís. Mai no s'usaran vehicles particulars de qualsevol mena d'educador o voluntari per al desplaçament de menors.
2. La presència innecessària i injustificada davant menors i adults vulnerables en activitats que demanen un grau d'intimitat (per exemple, vestidors, lavabos, dutxes, pernoctacions, etc.). Quan la urgència del cas ho requereixi (per exemple, una cura o atenció mèdica urgent), s'atendrà el que els serveis sanitaris o el 112 indiquin, informant els responsables i representants legals.
3. La vulneració d'allò marcat a la Llei orgànica de Protecció de Dades pel que fa a la realització, conservació, cessió a tercers i divulgació en xarxes socials, de fotos o enregistraments d'activitats de la Casa, dins o fora d'aquesta, en les quals apareguin menors i adults vulnerables.

2.6. Estan **prohibits**, en la relació amb els menors i adults vulnerables, els següents **comportaments específics** que poden ser catalogats com a abusos sexuals:

1. Les relacions personals exclusives i excloents entre educador i educant/s, justificades des d'una suposada amistat personal, o servint-se de l'autoritat que l'educador té sobre ells, o fonamentades en les amenaces o prebendes per a mantenir aquest tipus de relacions.
2. Els contactes físics inapropiats, que envaeixen la intimitat dels menors i adults vulnerables o falten al respecte degut al seu propi cos.
3. Mantenir en la seva presència una conducta eròtica, exhibicionista o sexualment provocadora i contrària al pudor.
4. L'ús d'expressions i comentaris amb contingut sexual o referències a l'aspecte físic o estètic del menor o l'adult vulnerable, que puguin comportar connotacions sexuals, per inofensives que puguin semblar.
5. Les relacions sexuals de qualsevol tipus amb ells.
6. La utilització o l'exposició d'imatges de naturalesa sexual o pornogràfica, fins i tot encara que no sigui intencionada i es produeixi en instruments propis.
7. El contacte personal amb ells fora de les activitats pròpies de la presència educativa amb intencionalitat contrària als principis i comportaments del present Codi de Conducta (per exemple, a través de trucades de telèfon, missatgeria virtual, xarxes socials, o altres mitjans).

3.- Mesures per al compliment

S'estableixen les següents **mesures per al compliment d'aquest Codi de Conducta**:

3.1. La **difusió** d'aquest Codi. Romandrà publicat a les xarxes internes i externes, i serà objecte de les adequades accions de comunicació i formació, seguint els principis de transparència i sensibilització per a la seva oportuna comprensió i posada en pràctica.

3.2. La signatura, per part de tot el personal, amb relació laboral o de voluntariat, d'un Document de **compromís de coneixement, adhesió i respecte** d'aquest codi, que s'incorporarà al seu expedient. Així mateix, s'ha de presentar el certificat negatiu del Registre Central de Delinqüents Sexuals, prèviament a la seva incorporació i quan el centre el requereixi per causa justificada.

3.3. La inclusió d'una clàusula en qualsevol contracte de prestació de serveis que subscrigui la Inspectoria o les seves Cases, amb qualsevol entitat, sobre l'existència del present Codi de Conducta i l'obligació del seu coneixement i acceptació per part d'aquesta entitat; així com el deure del seu lliurament, coneixement i respecte per part de cadascun dels seus treballadors i voluntaris. En aquesta clàusula s'inclourà la possibilitat que la Inspectoria o la Casa, si escau, puguin obligar a remoure a qualsevol treballador o voluntari d'aquesta entitat que al seu sol criteri incompleixi aquest Codi.

3.4. Les funcions de **supervisió, vigilància i control** del compliment del present Codi de Conducta, mitjançant els òrgans personals i col·legiats, la identitat i les funcions dels quals s'especifiquen en el protocol corresponent de cada Inspectoria. En qualsevol cas, és obligació de totes les persones vinculades a la Inspectoria o a les seves Cases o que prestin serveis en aquestes, remuneradament o voluntàriament, complir i fer complir el present Codi.

3.5. El **Canal de Denúncia**, per a comunicar les conductes que puguin implicar la comissió d'alguna irregularitat o d'algun acte contrari a la legalitat o a les normes d'actuació d'aquest Codi, o per a consultar dubtes que poguessin sorgir sobre la seva interpretació.

3.6. El deure de denunciar. Tota persona, contractada o voluntària, de les Inspectories o les seves Cases, o vinculades a entitats que prestin serveis en aquestes, té l'obligació d'informar immediatament el responsable corresponent, o a través del Canal de Denúncia local que indiqui el Protocol corresponent, de qualsevol sospita fundada, acte o queixa relativa a la vulneració del present Codi de Conducta en qualsevol dels seus principis o normes. La no denúncia d'una actuació indeguda coneguda serà considerada com a encobriment i comportarà també l'aplicació del règim sancionador.

3.7. El **Protocol d'actuació**, que indicarà de manera clara i unívoca com procedir en cas de denúncia de conductes contràries als preceptes d'aquest Codi de Conducta per a la Protecció d'Abusos a Menors i Adults Vulnerables.

El **compliment** de les disposicions d'aquest Codi, forma part essencial de les obligacions contractuals dels empleats i voluntaris de les Inspectories en totes les seves Cases i en tots els seus ambients i serveis educatius, i de totes les entitats i el seu personal que hi prestin serveis de manera que, sense perjudici de qualsevol altra responsabilitat que es pogués donar, l'incompliment de les normes i pautes d'actuació contingudes en el Codi pot motivar l'adopció de les sancions disciplinàries corresponents.

DOCUMENT DE COMPROMÍS-MODEL A

(Personal contractat o voluntari de la Casa)

D/Sra. ____ Nom i Cognoms _____, amb DNI _____, com a ____ professor, animador, entrenador esportiu, educador social, personal d'administració i serveis, etc. _____ a la Casa salesiana de _____, a data de ____ de _____ de ____.

DECLARA:

1. Conèixer la identitat i el projecte educatiu-pastoral de la Inspectoria Salesiana a la que pertany la Casa on presta els seus serveis, i el compromís d'aquesta Inspectoria per garantir a tots els membres de la comunitat educativa, especialment als menors i adults vulnerables, el respecte i la defensa dels seus drets;
2. Haver estat informat/a i haver rebut el Codi de Conducta, que es compromet a respectar i fer respectar, i l'exemplar de la qual acompanya a aquest escrit;
3. Saber que qualsevol persona que estigui en relació directa o indirecta amb les activitats de la Casa i que vulneri aquests drets, serà denunciat davant les autoritats pertinents;
4. Conèixer que la no denúncia d'una conducta inadequada i contrària a les prescripcions d'aquest codi serà objecte de sanció;
5. *(Si és el cas)* Acollir-se al que contempla el punt 2.5.1. respecte al desenvolupament de tasques en programes que precisen habitualment un treball individual sense testimonis amb menors i adults vulnerables.

ES COMPROMET:

1. A **llegir íntegrament** el Codi de Conducta, fent d'ell un instrument de treball i de consulta, i a **complir-lo i fer-lo complir**;
2. A **denunciar** qualsevol acte on s'observi un incompliment del Codi de Conducta, fent-ho amb responsabilitat i respecte.

I com a signe d'aquest compromís, signa i segella aquest document en la data a dalt enunciada.

Signat: Nom i cognoms

DOCUMENT DE COMPROMÍS-MODEL B

(Personal contractat o voluntari d'entitats amb personalitat jurídica pròpia que desenvolupen el projecte educatiu salesià)

D/Sra. _____ Nom i Cognoms _____, amb DNI _____, com a _____ professor, animador, entrenador esportiu, educador social, personal d'administració i serveis, etc. _____ de _____ Associació Juvenil, Plataforma Social, Parròquia, Fundació, Club Esportiu, etc. _____ a la Casa salesiana de _____, a data de _____ de _____ de _____.

DECLARA:

1. Conèixer la identitat i el projecte educatiu-pastoral de la Inspectoria Salesiana a la que pertany la Casa on presta els seus serveis, i el compromís d'aquesta Inspectoria per garantir a tots els membres de la comunitat educativa, especialment als menors i adults vulnerables, el respecte i la defensa dels seus drets;

2. Haver estat informat/a i haver rebut el Codi de Conducta, que es compromet a respectar i fer respectar, i l'exemplar de la qual acompanya a aquest escrit;

3. Saber que qualsevol persona que estigui en relació directa o indirecta amb les activitats de la Casa i que vulneri aquests drets, serà denunciada davant les autoritats pertinents;

4. Conèixer que la no denúncia d'una conducta inadequada i contrària a les prescripcions d'aquest codi serà objecte de sanció;

5. *(Si és el cas)* Acollir-se al que contempla el punt 2.5.1. respecte al desenvolupament de tasques en programes que precisen habitualment un treball individual sense testimonis amb menors i adults vulnerables.

ES COMPROMET:

1. A **llegir íntegrament** el Codi de Conducta, fent d'ell un instrument de treball i de consulta, i a complir-lo i fer-ho complir;

2. A **denunciar** qualsevol acte on s'observi un incompliment del Codi de Conducta, fent-ho amb responsabilitat i respecte.

I com a signe d'aquest compromís, signa i segella aquest document en la data a dalt enunciada.

Signat: Nom i cognoms

DOCUMENT DE COMPROMÍS-MODEL C

(Personal membre d'una altra entitat, en servei a la Casa)

D/Sra. ____ Nom i Cognoms ____, amb DNI _____, com ____ indicar el tipus de servei que es presta i el nom de l'entitat _____ a la Casa salesiana de _____, a data de ____ de _____ de _____.

DECLARA:

1. Conèixer la identitat i el projecte educatiu-pastoral de la Inspectoria Salesiana a la qual pertany la Casa en la qual presta els seus serveis, i el compromís d'aquesta Inspectoria per garantir a tots els membres de la comunitat educativa, especialment als menors i adults vulnerables, el respecte i la defensa dels seus drets;
2. Haver estat informat/a i haver rebut el Codi de Conducta, que es compromet a respectar i fer respectar, i l'exemplar de la qual acompanya a aquest escrit;
3. Saber que qualsevol persona que estigui en relació directa o indirecta amb les activitats de la Casa i que vulneri aquests drets, serà denunciat davant les autoritats pertinents;
4. Conèixer que la no denúncia d'una conducta inadequada i contrària a les prescripcions d'aquest codi serà objecte de sanció;
5. (Si és el cas) Acollir-se al que contempla el punt 2.5.1. respecte al desenvolupament de tasques en programes que precisen habitualment un treball individual sense testimonis amb menors i adults vulnerables.

ES COMPROMET:

1. A **llegir íntegrament** el Codi de Conducta, fent d'ell un instrument de treball i de consulta, i a **complir-lo i fer-lo complir**;
2. A **denunciar** qualsevol acte on s'observi un incompliment del Codi de Conducta, fent-ho amb responsabilitat i respecte.

I com a signe d'aquest compromís, signa i segella aquest document en la data a dalt enunciada.

Signat: Nom i Cognoms